

III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2018 m. kovo 2 d.

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1092/2010 dėl Europos Sąjungos finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūros ir Europos sisteminės rizikos valdybos įsteigimo

(CON/2018/12)

(2018/C 120/03)

IŽANGA IR TEISINIS PAGRINDAS

2017 m. lapkričio 27 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) gavo Europos Sąjungos Tarybos prašymą pateikti nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1092/2010 dėl Europos Sąjungos finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūros ir Europos sisteminės rizikos valdybos įsteigimo ⁽¹⁾ (toliau – pasiūlytas reglamentas).

ECB kompetencija teikti nuomonę grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi, nes pasiūlytame reglamente yra nuostatų, darančių įtaką Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) prisidėjimui prie sklandaus kompetentingų institucijų politikos, susijusios su rizikos ribojimu pagrįsta kredito įstaigų priežiūra ir finansų sistemos stabilumu, vykdymo, kaip numatyta Sutarties 127 straipsnio 5 dalyje, ir specialiams ECB pavestiems uždaviniams, susijusiems su rizikos ribojimu pagrįsta kredito įstaigų priežiūra ir Europos sisteminės rizikos valdybos (ESRV) veikla, kaip nurodyta Sutarties 127 straipsnio 6 dalyje. Vadovaudamasi Europos Centrinio Banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmuoju sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

BENDROS PASTABOS

Pasiūlytas reglamentas yra išsamaus pasiūlymų paketo sustiprinti Europos finansų priežiūros sistemą (EFPS), kurią sudaro trys Europos priežiūros institucijos (EPI) ir ESRV, dalis. ECB požiūriu ESRV nuo pat jos įkūrimo atliko pagrindinį ir sėkmingą vaidmenį užkertant kelią ar sumažinant finansų sistemoje galinčią kilti sistemine riziką Sąjungos finansiniam stabilumui ⁽²⁾.

Todėl ECB pritaria Europos Komisijos pasiūlytam ribotam skaičiui tikslinių ESRV valdymo ir veiklos sistemos pakeitimų, kuriais siekiama dar labiau padidinti ESRV veiksmingumą ir rezultatyvumą bei sudaryti sąlygas ESRV geriau vykdyti savo įgaliojimus. Tiksliau, ECB mano, kad pasiūlyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1092/2010 ⁽³⁾ pakeitimai yra būtini siekiant tinkamai atspindėti Bendro priežiūros mechanizmo (BPM) ⁽⁴⁾ sukūrimą ir užtikrinti, kad ESRV galėtų vykdyti visos finansų sistemos makroprudencinę priežiūrą augant rinka grindžiamo finansavimo svarbai, kuri, visų pirma, išryškėjo sukūrus kapitalo rinkų sąjungą. ECB ir ESRV mano esant tinkama, kad ECB ir toliau teiktų

⁽¹⁾ COM(2017) 538 final.

⁽²⁾ 2015 m. vasario 4 d. Europos Centrinio Banko nuomonė dėl Europos sisteminės rizikos valdybos misijos ir struktūros peržiūros (CON/2015/4) (OL C 192, 2015 6 10, p. 1). Visos ECB nuomonės skelbiamos ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

⁽³⁾ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1092/2010 dėl Europos Sąjungos finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūros ir Europos sisteminės rizikos valdybos įsteigimo (OL L 331, 2010 12 15, p. 1).

⁽⁴⁾ Žr. 2016 m. gruodžio mėn. ECB pastabas dėl Komisijos konsultacijos dėl ES makroprudencinės politikos sistemos peržiūros (toliau – ECB pastabos), paskelbta ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu. Taip pat žr. 2016 m. spalio 24 d. ESRV atsakymo dėl Europos Komisijos konsultacijos dokumento dėl ES makroprudencinės politikos sistemos peržiūros (toliau – ESRV atsakymas) 4 puslapį, paskelbta ESRV interneto svetainėje www.esrb.europa.eu.

analitinę, statistinę, administracinę ir logistinę paramą ESRV pagal dabartinę tvarką⁽¹⁾. Be to, ECB ir toliau teiks paramą ESRV siekiant išvengti darbo dubliavimo, taip pasinaudojant ECB rizikos vertinimo vaidmens ir valstybių narių, kurios dalyvauja BPM, bankų sektoriaus analizės suteikiama nauda.

Be to, ECB pažymi, kad pagal Reglamentą (ES) Nr. 1092/2010 ESRV turi pateikti EPI informaciją, kurios reikia jų uždaviniams įvykdyti, tačiau nereglamentuoja keitimosi informacija tarp ESRV ir valstybių narių makrolygio rizikos ribojimo institucijų, įsteigtų po reglamento priėmimo 2010 m. Šiame kontekste ECB pritarė pasiūlymui dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų siekiama peržiūrėti dabartinę Reglamente (ES) Nr. 1092/2010 įtvirtintą keitimosi informacija tvarką. Peržiūrėjus dabartinę keitimosi informacija tvarką, ESRV turėtų galėti teikti nacionalinėms makrolygio rizikos ribojimo institucijoms reikiamus priežiūros duomenis, kurių reikia jų įgaliojimams pagal nacionalinę teisę vykdyti, su sąlyga, kad yra nustatytos pakankamos apsaugos priemonės, skirtos užtikrinti atitinkamą atitinkamiems Sąjungos teisės aktams. Be to, gali būti reikalingas atitinkamas patikslinimas, suteikiantis teisę ECBS priklausantiems ESRV nariams ir priežiūros institucijoms naudoti iš ESRV gautą informaciją, kad jie galėtų vykdyti teisės aktais nustatytas savo užduotis.

KONKREČIOS PASTABOS

1. ESRV pirmininkas

Pasiūlytame reglamente numatyta, kad ESRV pirmininkauja ECB pirmininkas, ir tokiu būdu sukuriama nuolatinis ryšys tarp ECB pirmininko ir ESRV pirmininko⁽²⁾. Nors ESRV išlieka nepriklausoma, jai taip pat labai naudingas ECB matomumas, nepriklausomumas ir reputacija⁽³⁾. Kaip pažymėta anksčiau⁽⁴⁾, centriniai bankai atlieka svarbų vaidmenį makroprudencinėje politikoje atsižvelgiant į jų atsakomybę už finansinį stabilumą ir jų analitinę patirtį realiosios ekonomikos, finansų rinkų ir rinkų infrastruktūrų srityje. Šiuo atžvilgiu ECB teikia analitinę, statistinę, administracinę ir logistinę paramą ESRV. Be to, glaudus bendradarbiavimas techniniu lygiu tarp ECB ir ESRV yra užtikrinamas ECB skiriant atstovą į ESRV patariamąjį techninį komitetą (PTK), o ESRV skiriant atstovą į ECB finansinio stabilumo komitetą. Atsižvelgiant į tai, pagal Reglamento (ES) Nr. 1092/2010 5 straipsnio 1 dalį ECB pirmininkui skiriamos ESRV pirmininko pareigos pabrėžia centrinių bankų vaidmens svarbą ESRV veiklai⁽⁵⁾. Todėl ECB pritaria Komisijos pasiūlymui nustatyti sąsają tarp ESRV pirmininko ir ECB pirmininko.

2. ESRV struktūra

2.1. ESRV sekretoriato vadovo paskyrimo procedūra

Pasiūlytame reglamente nustatyta, kad bendroji valdyba, kai su ja konsultuojamasi dėl ESRV sekretoriato vadovo paskyrimo, vadovaudamasi atvira ir skaidria procedūra, įvertina kandidatų į ESRV sekretoriato vadovo postą tinkamumą, taip pat informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie konsultacijų procedūrą⁽⁶⁾. Iš esmės ECB pritaria pasiūlymui padidinti ESRV sekretoriato vadovo vaidmens matomumą ir norėtų pateikti kelias konkrečias pastabas dėl ECB vaidmens teikiant paramą ESRV sekretoriatui ir jo dabartinio vaidmens ESRV sekretoriato vadovo paskyrimo procedūroje. ECB užtikrina ESRV sekretoriato paslaugas ir todėl ECB turėtų suteikti pakankamus žmogiškuosius ir finansinius išteklius⁽⁷⁾. ESRV sekretoriato vadovą skiria ECB, pasikonsultavęs su ESRV bendrąja valdyba⁽⁸⁾. Šiame kontekste ECB laikosi nuomonės, kad ši procedūra, pagal kurią ESRV bendrosios valdybos, kai su ja konsultuojamasi dėl ESRV sekretoriato vadovo paskyrimo, prašoma įvertinti kandidatų tinkamumą, neturėtų pažeisti ECB galutinės atsakomybės paskirti ESRV sekretoriato vadovą, tuo pačiu visiškai laikantis Tarybos reglamento (ES) Nr. 1096/2010 3 straipsnio 2 dalyje nustatytos konsultacijų procedūros⁽⁹⁾.

2.2. ESRV sekretoriato vadovo užduotys

Pasiūlytame reglamente numatyta, kad ESRV pirmininkas ir valdymo komitetas gali nustatyti ESRV sekretoriato vadovui konkrečias užduotis. Jos apima, *inter alia*, kasdienį ESRV sekretoriato valdymą, bendrosios valdybos darbo ir sprendimų priėmimo koordinavimą ir rengimą bei metinės ESRV programos pasiūlymo rengimą ir jos įgyvendinimą⁽¹⁰⁾. ECB pritaria tokiam patikslinimui dėl užduočių, kurias gali atlikti ESRV sekretoriato vadovas. Praktiniu

⁽¹⁾ Žr. ECB pastabų 9 ir 10 puslapius ir ESRV atsakymo 3 puslapį.

⁽²⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 2 dalies a punktą.

⁽³⁾ Žr. ESRV atsakymo 3 puslapį.

⁽⁴⁾ Žr. ECB pastabų 9 puslapį.

⁽⁵⁾ Žr. Nuomonės CON/2015/4 1.2 dalį.

⁽⁶⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 1 dalies a punktą.

⁽⁷⁾ Žr. 2010 m. lapkričio 17 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1096/2010, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami konkretūs uždaviniai, susiję su Europos sisteminės rizikos valdybos veikla (OL L 331, 2010 12 15, p. 162) 8 konstatuojamąją dalį ir 2 straipsnį.

⁽⁸⁾ Žr. Reglamento (ES) Nr. 1096/2010 3 straipsnio 2 dalį.

⁽⁹⁾ 2010 m. lapkričio 17 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1096/2010, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami konkretūs uždaviniai, susiję su Europos sisteminės rizikos valdybos veikla (OL L 331, 2010 12 15, p. 162).

⁽¹⁰⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 1 dalies b punktą.

požiūriu ESRV sekretoriato vadovas ir dabar jau atlieka daugumą pasiūlytame reglamente išvardytų užduočių. Dėl metinės ESRV programos pasiūlymo rengimo ECB mano, kad ESRV turėtų ir toliau galėti lanksčiai reaguoti sprendžiant klausimus dėl finansų sistemos pažeidžiamumo, o dėl to gali reikėti laikinai ir išskirtiniais atvejais nukrypti nuo metinės darbo programos, priklausomai nuo konkrečios situacijos aplinkybių.

2.3. ESRV sekretoriato vadovo galimybė atstovauti Europos sisteminės rizikos valdybai (ESRV) išoriniuose santykiuose

Pagal pasiūlytą reglamentą ESRV pirmininkas gali deleguoti savo užduotis, susijusias su atstovavimu ESRV išoriniuose santykiuose, ESRV sekretoriato vadovui⁽¹⁾. ECB iš esmės pritaria Komisijos tikslui padidinti ESRV sekretoriato vadovo matomumą suteikiant galimybę deleguoti jam tam tikras užduotis. Tačiau ECB mano, kad pasiūlytame reglamente turėtų būti patikslinta, ar ESRV sekretoriato vadovas gali atstovauti ESRV dėl uždavinių, nustatytų Reglamento (ES) Nr. 1092/2010 19 straipsnio 1, 4 ir 5 dalyse dėl atskaitomybės ir pareigos teikti ataskaitas⁽²⁾. Atsižvelgiant į ESRV atskaitomybės užtikrinimo svarbą, ECB mano, kad ESRV pirmininkas turėtų ir toliau atstovauti ESRV išoriniuose santykiuose dėl užduočių, nustatytų Reglamento (ES) Nr. 1092/2010 19 straipsnio 1, 4 ir 5 dalyse, ir tokią teisę atstovauti išoriniuose santykiuose gali deleguoti tik ESRV pirmininko pavaduotojui.

2.4. Pakeitimai susiję su BPM sukūrimu

Siekiant atsižvelgti apskritai į bankų sąjungos sukūrimą ir konkrečiai į BPM sukūrimą, pasiūlytame reglamente numatyta, kad ECB priežiūros valdybos pirmininkas yra vienas iš balsavimo teisę turinčių bendrosios valdybos narių⁽³⁾, jis yra valdymo komiteto narys⁽⁴⁾, o jo (jos) atstovai įtraukti į PTK⁽⁵⁾. Bankų sąjungos sukūrimas ir su tuo susiję pakeitimai rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros institucinėje sistemoje po BPM sukūrimo yra svarbūs ESRV užduotims ir funkcijoms. Todėl ECB pritaria Komisijos pasiūlytiems pakeitimams, kurie iš esmės atitinka ankstesnes ECB rekomendacijas sustiprinti ESRV valdymą⁽⁶⁾. ECB pažymi, kad pasiūlytu reglamentu Priežiūros valdybos pirmininkui suteikiamos balsavimo teisės ESRV bendrojoje valdyboje ir užtikrinama, kad Priežiūros valdybos pirmininkui yra atstovaujama ESRV valdymo komitete. Sprendžiant šiuos konkrečius klausimus, deramas dėmesys galėtų būti skirtas BPM europinei dimensijai, siekiant užtikrinti reikiamą institucinę pusiausvyrą tarp bankų sąjungoje dalyvaujančių valstybių narių ir joje nedalyvaujančių valstybių narių bankų priežiūros atstovų balsavimo teisių ir balsavimo teisės nesuteikiančių teisių.

2.5. Trečiųjų valstybių valdžios institucijų dalyvavimas ESRV bendrojoje valdyboje

Komisija siūlo iš Reglamento (ES) Nr. 1092/2010 išbraukti nuostatą, pagal kurią trečiųjų valstybių, ypač Europos ekonominės erdvės valstybių atitinkamų valdžios institucijų aukšto lygio atstovai gali dalyvauti ESRV veikloje. Jų dalyvavimas griežtai apribotas tik tais atvejais, kai svarstomi toms valstybėms ypač svarbūs klausimai⁽⁷⁾. Ši nuostata suteikia ESRV bendrajai valdybai teisinį pagrindą kviešti trečiųjų valstybių atitinkamų valdžios institucijų aukšto lygio atstovus ir leidžia ESRV imtis konkrečių priemonių, kuriomis nustatomas tų trečiųjų valstybių dalyvavimo ESRV darbe pobūdis, apimtis ir procedūriniai aspektai⁽⁸⁾. ECB siūlo nenaikinti šios nuostatos, siekiant išsaugoti galimybę ESRV ir toliau lanksčiai atitinkamais atvejais įtraukti tokių atitinkamų trečiųjų valstybių valdžios institucijų aukšto lygio atstovus į ESRV veiklą.

3. ESRV įspėjimai ir rekomendacijos

3.1. ECB kaip ESRV įspėjimų ir rekomendacijų adresatas

Pasiūlytu reglamentu iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1092/2010 ir, *inter alia*, nustatoma, kad ESRV įspėjimai ir rekomendacijos gali būti skirtos ir ECB, kaip kompetentingai arba paskirtajai institucijai valstybėse narėse, dalyvaujančiose BPM, kai kalbama apie uždavinius, kurie pavesti ECB pagal Reglamento (ES) Nr. 1024/2013 4 straipsnio 1 dalį, 4 straipsnio 2 dalį ir 5 straipsnio 2 dalį. ECB pritaria ESRV įspėjimų ir rekomendacijų adresatų sąrašo patikslinimui, kuriuo tinkamai pripažįstamas bankų sąjungos sukūrimas ir susiję pakeitimai makroprudencinės politikos reglamentavimo sistemos institucinėje struktūroje⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 2 dalies b punktą.

⁽²⁾ Žr., pavyzdžiui, Reglamento (ES) Nr. 1092/2010 19 straipsnio 1 dalį.

⁽³⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 3 dalies a punkto i papunktį.

⁽⁴⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 5 dalies a punkto i papunktį.

⁽⁵⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 7 dalies a punkto ii papunktį.

⁽⁶⁾ Žr. Nuomonės CON/2015/4 2.1, 2.2 ir 5.1 dalis; taip pat žr. ECB pastabų 10 puslapį.

⁽⁷⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 4 dalį.

⁽⁸⁾ Žr. Reglamento (ES) Nr. 1092/2010 9 straipsnio 5 dalį.

⁽⁹⁾ Žr. ECB pastabų 2 puslapį.

3.2. ESRV įspėjimų ir rekomendacijų perdavimas Europos Parlamentui

ECB iš esmės pritaria pasiūlymui perduoti ESRV įspėjimus ir rekomendacijas Europos Parlamentui ⁽¹⁾. Tačiau ECB norėtų pabrėžti, kad visos institucijos privalo užtikrinti griežtą konfidencialumą ir profesinę paslaptį, siekiant sumažinti galimą riziką, kylančią per anksti arba netinkamu laiku atskleidus konfidencialią rinkos informaciją, galinčią pakenkti Sąjungos finansiniam stabilumui. Nustačius, kad ESRV įspėjimus ir rekomendacijas gaus naujas gavėjas, būtina visiškai atsižvelgti į tokią galimą riziką, kylančią iki tol, kol šie įspėjimai ir rekomendacijos viešai paskelbiami platesniam visuomenės ratui.

4. Informacijos rinkimas ir keitimasis ja

4.1. EPI dalyvavimas sprendžiant dėl prašymų pateikti neapibendrintą informaciją iš ECBS centrinių bankų

ECB mano, kad pasiūlytame reglamente būtų naudinga patikslinti Reglamento (ES) Nr. 1092/2010 15 straipsnio 7 dalies apimtį. Pagal dabartinę šios nuostatos formuluotę nėra iki galo aišku, ar su EPI privalo būti konsultuojamasi, kai ESRV prašo pateikti neapibendrintą informaciją iš ECBS centrinių bankų. ECB neįžvelgia priežasties, dėl kurios EPI turėtų dalyvauti vertinant, ar ESRV prašymas pateikti su priežiūra nesusijusią informaciją yra pagrįstas ir tinkamas. Dėl to ECB siūlo patikslinti, kad su EPI privalo būti konsultuojamasi tik tais atvejais, kai ESRV prašymai yra susiję su neapibendrinta priežiūros informacija.

Kai ECB rekomenduoja iš dalies keisti pasiūlytą reglamentą, konkretūs redagavimo pasiūlymai kartu su aiškinamuoju tekstu pateikiami techniniame darbo dokumente. Techninis darbo dokumentas anglų kalba paskelbtas ECB interneto svetainėje.

Priimta Frankfurte prie Maino 2018 m. kovo 2 d.

ECB Pirmininkas

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 8 dalies b punktą.